

— **(Elmebajos főispán.)** Zágrábból jelentik nekünk: *Kukulyevics* Milutin, Belovarmegyének volt főispánja, elmebajos lett; egy bécsi ideggyógyító-intézetbe szállították, a hol ma szélütés érte. *Kukulyevics* betegségének politikai jelentősége is van, mert *Pejácsevics* gróf bán lemondása esetében *Kukulyevics* volt a legkomolyabb jelölt a báni állásra.

— **(Kormányzás — a távolból.)** Jelentették a minap, hogy egy *Torres Evedo* nevű bilbaói mérnök olyan készüléket talált föl, a melynek fölhasználásával a Marconi-féle apparátus a szárazföldről kormányozhatja a motoros-hajókat és léghajókat. Most *Madrid-ből* táviratozzák, hogy a telekinó-nak nevezett új találmánnyal kísérletet tettek, a melynek meglepő sikere volt. A Marconi-készülék feladó telepét a tengerészeti klub terraszán, az elfogadó készüléket pedig egy villamos csónakon helyezték el, a melyben a sajtó képviselői foglaltak helyet. A föltaláló maga kezelte a terraszon levő készüléket és a csónak a program-szerű irányban szabatosan végezte a kanyarodásokat a nélkül, hogy bárki is kormányozta volna. A föltalálót nagy ovációban részesítették, és a gratulálók közt *Echegaray* volt az első.

— **(Csendőrök és sztrájkolók harca.)** *Boroszloból* táviratozzák: A *Schlesische Zeitung* jelenti: Janovban tegnap csendőrök és sztrájkolók között összeütközés volt. Egy csendőr, a ki támadóját agyonlőtte és más embert súlyosan megsebesített, maga is súlyosan megsérült.

— **(Antal Géza dr. Amerikában.)** *Newyorki* tudósítónk írja: *Antal Géza dr.*, a pápai főiskola tanára, mint a református egyetemes konvent megbízottja, november 3-án a *Cedric*-hajón *Newyorkba* érkezett, hogy a dunamelléki református egyházkerület főnhatósága alatt álló amerikai református magyar egyházmege keretébe bevonja azokat a református magyar egyházakat is, melyek eddig a német misszió felügyelete alatt állottak. *Antal Gábor drt* a kikötőben az amerikai magyar református egyházmege képviselőjében *Kuthy Zoltán* esperes vezetésével küldöttség várta és fogadta. A küldöttség tagjai *Berecky László* phoenixvillei, *Kozma József* perth-amboyi, *Vajó Sándor* woodbridgei és *Tegze László* delrayi lelkészek voltak. *Antal dr.* először az amerikai magyar egyházmege ügyeit intézi el és csak azután kezdi meg a szervezés nehéz munkáját, a mi néhány hónapig fog tartani. Remélik, hogy *Antal Géza dr.-nak* sikerülni fog az amerikai huszonhárom református magyar egyház között békét teremteni.

— **(Meggyilkolt hittérítők.)** *Newyorkból* írják lapunknak: *Kina Kwang-Tung* tartományának *Lienkov* városában az amerikai presbiteriánus egyház hittérítőit, névszerint *Eleanor Chestnu dr.-t*, *A. C. Machle-t* és gyermekeit, továbbá *Peale-t* és feleségét a kínaiak vallási féltékenységből, — más forrás szerint, az amerikaiak iránt táplált gyűlöletükből megölték. *Chestnut* csikagói ember és 1894. év óta főnöke volt a lienkovi kórháznak. *Mrs. Machle* *Cincinnati*-ba való s 1889 óta működött, mint hittérítő *Lienkovban*; 15 éves leánya is vele volt. *John Rodgers Peale* új misszionárius volt és mult év augusztusában ment *Princeton N. Y.-ból* *Kínába*. Nemrég vette feleségül *Miss Gillesphet Ft.* *Deposítból*. *Machle dr.* a boxer-lázadás idején már egyszer a lázadó kínaiaknak kezében volt, a kik kivégezték volna, ha egy mandarin közbe nem lép érette, a kinek, mint orvos *Machle* mentette meg életét. Az Egyesült-Államok kormánya elégtételt fog kérni a hittérítők meggyilkolásáért.

— **(Sztrájk a francia arzenálokban.)** A francia tengerészeti miniszter, mint *Párisból* táviratozzák, az összes tengerészeti arzenálokban kifüggesztetett egy nyilatkozatot, a mely felsorolja mindama jótéteményeket, a melyeket a köztársaság a munkások érdekében tett. A nyilatkozat továbbá azt mondja, hogy a kormány soha sem fogja tűrni, hogy a fegyelmet megsértse, avagy a munkát megszüntessék, a mi valóságos szökést jelentene. Ezek ama szükségszerű következményt vonnák maguk után, hogy az összes sztrájkolókat a munkások listájáról törölnék. A kijelentés a munkások bölcsességére és hazaszeretetére apellál. A *lorienti*, *cherbourghi* és *touloni* arzenálmunkások elhatározták, hogy holnap általános sztrájkba lépnek. Ma az összes arzenálok at erős katonai őrizet alá helyezték, hogy a dolgozni akarókat megvédjék. A sztrájkbizottság ugy intézkedett, hogy a tengerészeti kórházak munkásai ne csatlakozzanak a sztrájkhoz, nehogy a betegek a sztrájk következtében szenvedjenek, de ezek a munkások kötelesek javadalmazásuk felét a sztrájkpénztárba beszolgáltatni. *Roche-forlban* már ma reggel megkezdődött a sztrájk; 2800 munkás közül 250 dolgozik. *Lorientben* csak kevesen dolgoznak. A sztrájk-

kolók tüntetést rendeznek. *Brestben* 5500 munkás közül csak 635 hagyta el a munkát. Ugy látszik, hogy a tengerészeti miniszternek a munkásokhoz intézett intelme nagy hatással volt. *Cherbourgban* 620 munkás sztrájkol. A sztrájkolók nyugodtan viselkednek, s a *Marseillait* énekelve járják be az utcákat. *Toulonban*, a hol ma délelőtt csak vagy száz munkás dolgozott, a tengerészeti miniszternek az arzenál kapujára ma reggel kifüggesztett rendeletét a sztrájkolók leszakították. A tengerészeti prefektus katonák által újra kifüggesztette a rendeletet. — A legutolsó jelentések szerint a sztrájkoló arzenálmunkások száma a tengerészeti telepek összes munkásságának 40 százalékára rug. A sztrájkolók száma legnagyobb *Toulonban*, a hol 6500 munkás közül 6100 sztrájkol. — A szenátus-ban ma az állami gyárak munkásai részére kért póthitelek tárgyalásánál a miniszterelnök utalt az arzenálmunkások sztrájkjára és kijelentette, hogy a kormány nem engedheti meg, hogy azok a munkások, a kik a nemzeti védelem szolgálatában állanak, sztrájkba lépjenek. Nem lehet elfogadni oly követeléseket, a melyek az ország biztonságát veszedelembé sodorják. Tudni fogunk, ugymond a miniszterelnök, ezeknek ellentállani.

— **(A női kézimunka-kiállítás.)** *Vörös László* kereskedelemügyi miniszter ma délután megtekintette a női ipariskolában rendezett kézimunka-kiállítást. A miniszter fogadására megjelent *Szterényi József* államtitkár, *Péterfy Lajos* osztálytanácsos, *Vigh Bertalan* főigazgató, valamint *Nendtvich Gusztávné* igazgatónő vezetésével a tanári kar. Az igazgatónő kalauzolásával a miniszter nagy érdeklődéssel szemlélte a növendékek szép munkáiból rendezett öt nagy termet betöltő kiállítást, valamint az intézet házi muzeumát. A fehérvarró, himző és szabósaági osztályokban a tanítónők, a rajzcsoportban az intézet rajztanára ismertette a kiállított növendék-munkákat, melyeknek kivételéről a miniszter nagy elismeréssel nyilatkozott.

— **(Betörök Frigyes királyi herceg vadászházában.)** *Pécsről* jelentik: A Frigyes királyi herceg uradalmához tartozó *karapáncsai* vadászházában betörök jártak a minap éjszaka. Az irodahelyiség ablakán mentek be, s ott emelték ki a *Wertheim-szekerényt*, a melyben 10.720 korona készpénz és 585 korona értékű bélyeg volt. A betörök kocsin szállították el a kasszát s az uradalmi révén átkelve, a *Bácskába* menekültek.

— **(Forgalmi akadály.)** A csap-sianki vonalon, *Tüzhegy* és *Csorbadomb* állomások között történt sziklaomlás miatt a személyszállító-vonatok forgalmát az utasok átszállásával, a posta-, podgyász- és gyorsáru átrakásával tartják fenn, a teherforgalmat pedig teljesen beszüntetik. Az akadály elhárítása előreláthatóan mintegy négy napig tart.

— **(A maltepei bomba.)** Az anatóliai vasut egyik állomásán, *Maltepeben*, mint *Konstantinápolyból* írják, a vonatvezető egyik kupében papirosba csomagolt vasgolyót talált. Az állomásfőnök azonnal értesítette a gyanus leletről a rendőrséget, a mely négy tisztjét küldte ki. Megszemléltek a vasgolyót s megállapították, hogy bomba. Rögtön megy a távirat a *Jildizbe* s öt perccel később már tudja a szultán, hogy *Mehmed aga*, *Mahmud aga*, *Ahmed aga* és *Emhed aga* micsoda sötét tervről rántotta le a leplet s hogy az ő éberségüknek és ügyességüknek köszönhető, hogy a szultán életben maradt. A rendőrség időközben visszatartotta a hajót, a mely a szigetre volt indulandó. Kivonultak a szakértők s a veszedelmes leletet az épület egyik sarkára vitték. Katonáság vette körül a vasgolyót. A szakértők megállapították, hogy a lelet kétségenkívül bomba. A vonatvezető jelentette, hogy abban a kocsi-szakaszban, a hol a bombát találták, két utas ült; az egyikén sapka volt — tehát idegen, — a másik fezt viselt — tehát török, vagy indus volt. A detektívek csakhamar ráakadtak a két utasra a hajón. Rögtön letartóztatták őket s nagy triumfussal vitték az anarkistákat a vasuti állomásra, a homokba helyezett bombához. Az egyik összeesküvő hirtelen fölkapta a vasgolyót.

— Végre! — kiáltotta. — Már azt hittük, sohasem kerül meg.

Az éber agák, a vasutiak és a katonák szétrebbentek, mert azt hitték, hogy a sapkás ember mindjárt földhöz csapja a bombát!

— Vigyázz, mert lövök! — kiáltott egy altiszt az összeesküvőre?

— Mit akarnak?

— Tegye le a bombát.

— Hiszen ez nem bomba, hanem az egyensúlyozó rud egyik gömbje. Mi köztélcancosok vagyunk.

Hangos nevetésben tört ki a publikum, csak a négy aga ábrázata volt bus, mert legott arra gondoltak, hogy el fog maradni a szultántól várt előléptetés és ajándék. Hogy megőrizték tekintélyüket, a két köztélcancost a vasgolyóval együtt mégis a *Jildizbe* szállították s a kik ismerik a török igazságszolgáltatás tünelményes gyorsaságát, elképzelhetik, hogy a két összeesküvő nem egyhamar szabadul ki onnan.

— **(A diák gyilkosa.)** Tavaly nyáron történt *Debrecenben*, hogy egy éjszaka késsel agyonszúrták *Gajzágó Antal* diákot, *Gajzágó Tivadar* kolozsvármegyei földbirtokos fiát. A gyilkost hiába keresték, míg végre most, mint *Debrecenből* jelentik, a véletlen az igazságszolgáltatás kezére juttatta. A vámospécsi csendőrség a minapi debreceni rablógyilkosság tetteseit kutatta s a többi közt elfogták *Rostás József* cigányt is. *Rostás* megvallotta, hogy nemcsak a minapi rablógyilkosságban részes, hanem ő szurta le tavaly nyáron *Gajzágót* is. Áldozatát ki is akarta fosztani, de erre nem volt ideje, mert közeledő emberek megzavarták.

— **(Magyarok háborúsága az idegenben.)** *Hamburgból* jelentik: Vasárnap este komoly összetűzés támadt magyarok és németek közt egy itteni nagy sörházban, a hol magyar cigányzenekar játszik. A magyarok együtt énekeltek a zenével, a mi tem tetszett a többi vendégnek. Ebből verekezés támadt bottal, söröskancsóval és székkel. A rendőrség vetett véget a harc-nak, a melyben egy magyar ember súlyosan megsebesült, többen pedig könnyebb sebet kaptak.

— **(A földarabolt holttest.)** Néhány héttel ezelőtt jelentették, hogy a bosztoni kikötőben egy utazó-ládát találtak, a melyben egy nő megcsontított holtteste volt, a melyről hiányzott a fej, kéz és a láb. A hiányzó testrészek finom orvosi késsel voltak levágva, úgy, hogy lehetetlennek látszott a halott kiletét megállapítani. Öt hétig a legszorgosabb kutatásnak nem is volt semmi eredménye, bár buvárokat is küldtek a kikötő mély vizébe, hogy a hiányzó testrészeket megtalálják. Végre a mult hónap végén, mint a most érkezett amerikai lapok írják, a véletlen segítségére volt a rendőrségnek. A bosztoni kikötőbe ömlő *Charles* folyóból ugyanis egy másik utazó-táskát halásztak ki, a melyben megtalálták a megcsontított holttestről hiányzó kart és lábat s bár a fej még mindig hiányzott, mégis volt reményesség, hogy most már eredményesebb lesz a kutatás, mert a halott kezének ujján három gyűrű volt. Azt is megállapította már ekkor a rendőrség, hogy a két utazó-táskát egy zálogháztulajdonos adta el egy embernek, a kiről azonban a zálogházas már nem tudott részletesebb fölvilágosítást adni. Mégis néhány nappal a második utazótáska kihalásza után, a rendőrség kiderítette a gyűrűk révén, hogy a halott *Geary Susan* huszonegy éves színésznő *Cambridge*-ből. A leány a szinpadon *Durrel Etel* néven lépett föl. Szeptember 10-én a színház igazgatója táviratot kapott, hogy *Durrel Etel* beteg s azért nem játszhatik. A színésztársaság még aznap *Lowelbe* ment játszani s azóta a leányról nem hallottak. A társaság októberben *Pittsburgba* került. A mikor a leány kiletét megállapították, letartóztatták *Morris Nátánt*, a színész-trupp titkárát, a ki a halott leánynak jegyese volt. A vizsgálat azután ezen a nyomon haladt tovább s meglepő eredménnyel járt. Kiderült ugyanis, hogy *Morris*nak valószínűleg semmi része nincsen a leány meggyilkolásában, hanem a leány tiltott operálás következtében halt meg s a holttestet azután az orvos vagdalta szét, hogy bűnét elplelje. *Morris*t egyelőre fogva tartották ugyan, de a vizsgálat a legnagyobb titokban tovább folyt. Most már csaknem bizonyos, hogy az operációt *Henderson Róbert dr.* bosztoni orvos hajtotta végre, a kinek a *Tremout street-en* van klinikája. Az orvos néhány nappal ezelőtt eltűnt a lakásáról, de a bosztoni rendőrség állítólag nyomában van s reméli, hogy néhány nap alatt teljesen ki fogja deríteni a titokzatos bűnügyet.

— **KINCSES KALENDÁRIÓM.** Tisztelt előfizetőink szives figyelmébe ajánljuk, hogy az előfizetés megújításakor ugyanazon az utalványon, a melyen a *Budapesti Hirlapért* járó összeget beküldik, az 1906-ra szóló *Kincses Kalendáriumot* is meg lehet rendelni. A *Kincses Kalendárium*, a mely az idén a tizedik évfolyamába lép, megjelent s ára keménykötésben 2 kor.

— **A tiszta levegőért!** Ismeretes, hogy a levegőben szálló por a bacillusoknak és az egészségnek más fajtájú ellenségének millióit viszi magával, a védekezésnek azonban csak a legkezdetlegesebb módjait ismerték. A leggondosabb takarítással sem nyertek többet, mint hogy a szobában összegyűlt por helyét cserél, s hogy a helyett, a mi az ajtón meg az ablakon át elszáll, még egyszer annyi száll be ugyanott. A ragadós betegségek és a tuberkulózis ellen való küzdelem és a tisztább levegőért folytatott kutatás végre megteremtett egy készüléket, a mely megvéd benünket mindazok ellen a bajok ellen, a melyek a porban szállogáló ellenségektől érhetik az embert. Ez a készülék az *Atóm* nevű porszivó. Az *Atóm* nem